

مجموعه های به هم آمیخته و توابع با مجموعه-حدی یکتا

مسعود صباحان،^{*} سعید شعبانی

دانشکده ریاضی، آمار و علوم کامپیوتر، پردیس علوم، دانشگاه تهران، تهران، ایران

^{*}مسئول مکاتبات-آدرس الکترونیکی: sabbagh@khayam.ut.ac.ir

(دریافت: ۸۶/۴/۴؛ پذیرش: ۸۶/۱۰/۶)

چکیده

در این مقاله ابتدا زیرمجموعه های به هم آمیخته از اعداد حقیقی را مورد بررسی قرار می‌دهیم. نشان می‌دهیم اگر دو زیرمجموعه مجزای A و B از اعداد حقیقی دارای مرز مشترک باشند، در این صورت A و B به هم آمیخته هستند اگریا A و B شامل بازه های غیر تهی نباشند، یا اگر شامل بازه های غیر A تهی باشند، نقاط انتهائی بازه ها را نیز در بر گیرند. در ادامه با رایه تعريفی جدید تحت عنوان مجموعه های به هم آمیخته نوع دوم، نشان می‌دهیم که اگر A و B به هم آمیخته باشند آنگاه A^c و B^c یا به هم آمیخته اند و یا به هم آمیخته نباید. در بخش بعد نشان می‌دهیم اگر f یک تابع ${}^{2^\infty}$ روی $I = [0,1]$ باشد که دارای تنها یک مجموعه ω -حدی است، آنگاه این مجموعه کانتور است. در ادامه شرطی را که تحت آن مجموعه $\{x \in I : card\omega(x, f) < \aleph_0\}$ در I چگال باشد را مورد بررسی قرار می‌دهیم.

واژه های کلیدی: مجموعه های به هم آمیخته، توابع ${}^{2^\infty}$ ، مجموعه های ω -حدی.

مقدمه

بنا به LM-۳ (Bruckner & Ceder 1992) اگر دو زیرمجموعه غیر تهی و مجزای A و B از اعداد حقیقی به هم آمیخته باشند آنگاه A و B دارای مرز یکسان و کامل هستند. نشان می‌دهیم عکس این مطلب نیز تحت شرایطی برقرار است. یعنی اگر دو زیرمجموعه غیر تهی و مجزای A و B دارای مرز مشترک و کامل باشند، در این صورت A و B بهم آمیخته هستند اگر یا A و B شامل بازه های غیر تهی نباشند، یا اگر A و B شامل بازه های غیر تهی باشند نقاط انتهایی بازه ها را نیز در بر گیرند.

تابع f روی $I = [0,1]$ دارای آنتروپی توپولوژی صفر است اگر و تنها اگر f یک تابع ${}^{2^n}$ و یا یک تابع ${}^{2^\infty}$ باشد (Ruelle 2003). اگر f یک تابع با آنتروپی توپولوژی صفر باشد درباره چگال بودن مجموعه $\{x \in I : card\omega(x, f) < \aleph_0\}$ در I می‌توان گفت؟ واضح است که اگر f یک تابع ${}^{2^n}$ باشد مجموعه A در I چگال است. خواهیم دید اگر f یک تابع ${}^{2^\infty}$ در I دارای تنها یک مجموعه ω -حدی نامتناهی مانند Ω باشد، آنگاه Ω یک مجموعه کانتور است. برای چنین تابعی، شرط چگال بودن

۱. سیستمهای ساده اسمیتال A در I را مورد بررسی قرار می‌دهیم. بخش اول را به تعاریف و مقدمات به ویژه تعريف سیستمهای ساده اختصاص داده‌ایم. در بخش دوم مطالبی درباره مجموعه های به هم آمیخته بیان می‌کنیم. در بخش سوم توابع ${}^{2^\infty}$ روی I که دارای تنها یک مجموعه ω -حدی نامتناهی هستند را مورد بحث قرار می‌دهیم.

۱. سیستمهای ساده اسمیتال

در این بخش به تعريف و مقدمات مورد نیاز می‌پردازیم.

تعريف ۱.۱. زیرمجموعه ناتهی C از I را یک مجموعه کانتور گوییم هرگاه هیچ جا چگال و کامل باشد.

تعريف ۱.۲. دو زیرمجموعه غیر تهی و مجزای A و B از مجموعه اعداد حقیقی را به هم آمیخته نوع اول یا بطور خلاصه به هم آمیخته گوییم هرگاه بین هر نقطه از A و هر نقطه ای که در A نیست نقاطی از هر دو مجموعه A و B موجود باشند. $A = (-\infty, -1,1] \cap Q$ و $B = [1, \infty) \cap Q^c$ به هم آمیخته هستند.

تعريف ۱.۳. زیرمجموعه A از اعداد حقیقی را در خود چگال گوییم هرگاه A شامل نقطه تنها نباشد. اگر علاوه بر این A بسته

مجموعه همه زیرمجموعه های بسته X باشد. تابع $H : \Lambda \times \Lambda \rightarrow [0, \infty]$ با ضابطه $H(A, B) = \inf\{r : A \subset N_r(B), B \subset N_r(A)\}$ یک متر روی Λ تعریف می کند که متر هاسدورف نامیده می شود.

فرض کنید Γ مجموعه همه دنباله های صفر و یک باشد. اعضای Γ را با α نمایش می دهیم. در واقع $\{\alpha_j\}_{j=1}^{\infty} = \alpha$ که برای هر j , α_j یا صفر است یا یک. قارمندی دهیم $\alpha | k = (\alpha_1, \dots, \alpha_k, 0)$, $\alpha | k = (\alpha_1, \dots, \alpha_k)$. اگر برای هر j , $\alpha_j = 0$ آنگاه $\alpha | k = (\alpha_1, \dots, \alpha_k, 1)$. را با $\underline{0}$ و اگر برای هر j , $\alpha_j = 1$ آنگاه α را با $\underline{1}$ نمایش می دهیم. تابع $S(\alpha) = \alpha + \underline{10}$ را با ضابطه $S(\alpha) = \alpha + \underline{10}$ تعریف می کنیم. در واقع این تابع عمل جمع به هنگ دو از طرف چپ به طرف راست می باشد. برای مثال $S(\underline{1}) = (0, 0, 0, 1, 1, 0, \dots)$ و $S(\underline{0}) = \underline{0}$.

تابع S دارای این خاصیت می باشد که برای هر $\alpha, \beta \in \Gamma$ و $k \in \mathbb{N}$, عنصر $j \in \mathbb{N}$ وجود دارد که $S^j(\alpha | k) = \beta | k$ (این مطلب با توجه به ساده بودن تابع S نتیجه می شود) (Bruckner & Smital 1993).

در اینجا قضیه ۳-۵ از (Smital 1986) را بیان می کنیم.

قضیه ۱.۹. فرض کنید $f : I \rightarrow I$ یک تابع 2^∞ و Ω یک مجموعه ω -حدی نامتناهی f باشد. در این صورت دنباله ای از بازه های بسته مانند $\{\ell_k\}_{k=1}^{\infty}$ وجود دارد به گونه ای که:

$$\text{الف)} f^{2^k}(\ell_k) = \ell_k$$

$$\text{ب)} \ell_{k+1} \cup f^{2^k}(\ell_{k+1}) \subset \ell_k$$

$$\text{ج)} \Omega \subset orb(\ell_k)$$

$$\text{د)} \text{برای هر } i \text{ و برای هر } k, \Omega \cap f^i(\ell_k) \neq \emptyset$$

تعريف ۱.۱۰. فرض کنید Ω یک مجموعه ω -حدی نامتناهی برای تابع $f : I \rightarrow I$ باشد. مجموعه همه $f^i(\ell_k)$ های در قضیه ۱-۹ را یک سیستم ساده اسمیتال برای Ω نسبت به f نامیده و آن را با Ψ نمایش می دهیم. برای هر $i, k \in \mathbb{N}$, $J_{A^i(\underline{1})|k} = f^i(\ell_k)$ و $J_{\underline{1}|k} = \ell_k$ سیستم ساده اسمیتال Ψ منطبق می باشد. دنباله $\{J_{\alpha|k}\}_{k=1}^{\infty}$ با توجه به قضیه ۹.۱ یک دنباله نزولی است.

حال بدهای قضیه ۹.۱ را به شکل زیر بازنویسی می کنیم (برای دیدن جزئیات بیشتر به (شعبانی ۱۳۸۵) مراجعه کنید).

الف) برای هر $\alpha \in \Gamma$ و $k \in \mathbb{N}$, بازه های

هم باشد، آنگاه A یک مجموعه کامل است. همچنین مجموعه D از اعداد حقیقی را در خود چگال دوطرفه گوییم هرگاه هر بازه بسته شامل یک عنصر D ، تعداد نامتناهی از عناصر D را دربرداشته باشد.

بازه $(0, 1)$ یک مجموعه در خود چگال و همچنین در خود چگال دو طرفه است. هر مجموعه کانتور یک مجموعه در خود چگال می باشد ولی مجموعه در خود چگال دو طرفه نیست.

تعريف ۱.۴. تابع f روی I را یک تابع 2^∞ گوییم هرگاه f تنها عناصر دوری از مرتبه 2^k ($1 \leq k \leq n$) داشته باشد (عنصر دوری از مرتبه $r \geq 1$ دارد هرگاه عنصر $x \in I$ موجود باشد بطوری که $f^r(x) = x$ و r کوچکترین عدد صحیح با این خاصیت باشد. r را دوره تناوب x گویند). به همین ترتیب تابع $f : I \rightarrow I$ را یک تابع 2^∞ گوییم هرگاه f تنها عناصر دوری از مرتبه 2^k ($k \geq 1$) داشته باشد.

$$f(x) = \begin{cases} x + \frac{1}{2} & x \in \left[0, \frac{1}{2}\right] \\ x - \frac{1}{2} & x \in \left[\frac{1}{2}, 1\right] \\ 1 & x = 1 \end{cases}$$

تابع $f : I \rightarrow I$ با ضابطه $Ruette$ می باشد. برای ملاحظه تابع 2^∞ به مثال ۱-۵-۵ از (2003) مراجعه فرمایید.

تعريف ۱.۵. فرض کنید $f : I \rightarrow I$ یک تابع پیوسته باشد و $x \in I$. مجموعه ω -حدی f تحت x عبارت است از نقاط حدی مجموعه $\{f^n(x) : n \in \mathbb{Z}^+\}$. این مجموعه را با $\omega(x, f)$ نمایش می دهیم.

تعريف ۱.۶. فرض کنید I یک تابع و J یک زیر مجموعه ناتهی از I باشد. مجموعه $orb(J) = \bigcup_{k=0}^{\infty} f^k(J)$ را مدار J می نامیم. اگر J دوری از مرتبه n باشد مدار آن عبارت است از $orb(J) = \bigcup_{k=0}^{n-1} f^k(J)$

تعريف ۱.۷. تابع $f : I \rightarrow I$ را از ردۀ بئر ۱ گوییم هرگاه حد نقطه به نقطه دنباله ای از توابع پیوسته باشد. هر تابع از ردۀ بئر ۱ روی یک مجموعه چگال δ یک تابع پیوسته است. (برای اثبات به (شعبانی ۱۳۸۵) مراجعه شود).

تعريف ۱.۸. فرض کنید (X, d) یک فضای متري کراندار و Λ

بودن دو مجموعه A و B را بیان می کنیم.

قضیه ۲. فرض کنید A و B دو زیر مجموعه مجزا و غیر تهی از اعداد حقیقی دارای مرز مشترک و کامل P باشند. در این صورت A و B بهم آمیخته هستند اگر یا A و B شامل بازه های غیر تهی نباشند، یا اگر شامل بازه های غیر تهی باشند نقاط انتهائی بازه ها را نیز در بر گیرند.

اثبات: فرض کنید $b \in B$ و $x \notin B$. فرض کنید $x < b$. اثبات در حالت $x < b$ مشابه است). اگر $b \in P$ در این صورت قطعاً نقطه ای مانند $p \in P$ وجود دارد که $x < p < b$ زیرا در غیر این صورت برای هر a با شرط $x < a < b$ ، خواهیم داشت $a \in B$ ؛ یعنی $[b, x) \subset B$ (اگر A و B شامل هیچ بازه ای نباشند در این صورت همینجا به تناقض رسیده ایم)، پس طبق فرض قضیه $x \in B$ ، که این یک تناقض است. بنابراین در هر صورت $p \in P$ وجود دارد که $x < p < b$. سه حالت را بررسی می کنیم.

حالت اول: $p \in A$. فرض کنید U یک همسایگی حول p به شعاع $r = \inf\left\{\frac{p-b}{2}, \frac{x-p}{2}\right\}$ باشد. بنابراین برای هر $u \in U$ ، $u < x$ ، $u < p$ یک نقطه ای مرزی B است پس U شامل نقاطی از B می باشد. از طرفی چون $p \in A$ و $x < p < b$ بنابراین بین هر نقطه از B و هر نقطه ای که از B نباشد نقاطی از A وجود دارند، پس در این حالت A و B به هم آمیخته هستند.

حالت دوم: $p \in B$. چون p یک نقطه مرزی A نیز می باشد، لذا هر همسایگی حول p و به ویژه همسایگی U که در حالت اول آمده است شامل نقاطی از A می باشد همچنین چون $p \in B$ و $x < p < b$ ، لذا در این حالت نیز بین هر نقطه از B و هر نقطه که به B متعلق نباشد، نقاطی هم از A و هم از B وجود دارند، لذا A و B به هم آمیخته هستند.

حالت سوم: $p \notin A$ و $p \notin B$. همسایگی U که در حالت اول آمده شامل نقاطی از A و B است و چون برای هر $u \in U$ ، $u < x$ ، لذا بین نقطه b و نقطه x نقاطی از A و B وجود دارند و چون $b < x$ دلخواه بودند بنابراین A و B به هم آمیخته هستند.

نتیجه ۳. دو مجموعه مجزا و غیر تهی A و B به هم آمیخته هستند اگر و فقط اگر A و B دارای مرز مشترک و کامل باشند، و A و B شامل بازه های غیر تهی نباشند، یا اگر A و B شامل بازه هایی باشند، آنگاه نقاط انتهایی بازه ها را نیز شامل باشند.

اثبات: فرض کنید A و B به هم آمیخته باشند. طبق بند الف از لم ۱-۲، A و B دارای مرز مشترک و کامل هستند. فرض کنید

$\alpha | k1 = (\alpha_1, \dots, \alpha_k, 1)$ و $\alpha | k0 = (\alpha_1, \dots, \alpha_k, 0)$

بازه های بسته و مجزا از $J_{\alpha|k}$ هستند که تابع f^{2^k} آنها را بهم تبدیل می کند.

ب) برای هر $\alpha \in \Gamma$ ، تابع f مجموعه $\{J_{\alpha|k} : \alpha \in \Gamma\}$ را به روی خودش مینگارد.

ج) برای هر $\alpha \in \Gamma$ داریم $\Omega \subset \bigcup_{\alpha \in \Gamma} J_{\alpha|k}$.

د) برای هر $k \in N$ و $\alpha \in \Gamma$ مجموعه $\Omega \cap J_{\alpha|k}$ ناتهی است.

نماد گذاری ۱.۱:

الف) قرار می دهیم $J_\alpha = \bigcap_{k=1}^\infty J_{\alpha|k}$ و $K = \bigcap_{k=1}^\infty \bigcup_{\alpha \in \Gamma} J_{\alpha|k}$

ب) فرض کنید W مجموعه همه x هایی باشد بطوریکه برای یک $C = \overline{W}$ داشته باشیم $J_\alpha = \{x\}$ ، قرار می دهیم

۲. مجموعه های به هم آمیخته

لم زیر از (Bruckner & Ceder 1992) آورده شده است.

لم ۲.۱. فرض کنید A و B دو زیر مجموعه به هم آمیخته از اعداد حقیقی باشند آنگاه:

الف) A و B دارای مرز مشترکی مانند P هستند و P یک مجموعه کامل است.

ب) مجموعه های $A \cap P$ و $B \cap P$ در P چگال هستند.

ج) مجموعه های A و B ، مجموعه های در خود چگال هستند و اگر A و B را زیر مجموعه هایی از بازه $(\inf A \cup B, \sup A \cup B)$ در نظر بگیریم، آنگاه A و B در خود چگال دو طرفه هستند.

حال سوالی که می توان مطرح کرد این است که اگر دو مجموعه غیر تهی و مجزای A و B دارای مرز مشترک و کامل باشند آیا A و B به هم آمیخته هستند؟ مثال زیر نشان می دهد که حتی اگر A و B علاوه بر آنکه در بند الف لم قبل صدق کنند، در بند های ب و ج هم صدق کنند باز هم لزوماً دو مجموعه به هم آمیخته نیستند.

گیریم $A = (-\infty, 0] \cap Q^C$ و $B = (0, 1) \cap Q$. در این صورت $P = \partial A = \partial B = [0, 1]$. از طرفی مجموعه های $A \cap P$ و $B \cap P$ در P چگال هستند. همچنین A و B در خود چگال و در خود چگال دو طرفه نیز می باشند. با این حال A و B به هم آمیخته نیستند. زیرا اگر $a \in A$ و $a < 0$ آنگاه بین a و 0 صفر عنصری از B وجود ندارند. در قضیه زیر شرط به هم آمیخته

اثبات: فرض کنید Ψ سیستم ساده اسیتال برای Ω نسبت به f باشد. طبق بند ۷ قضیه ۱-۳ از (Bruckner & Ceder 1992)، برای هر $K \in \mathbb{K}$ داریم $x \in K \Rightarrow \omega(x, f) = C$ (برای تعریف K و C به نماد گذاری ۱-۱۱ مراجعه شود). چون تنها مجموعه ω -حدی f مجموعه Ω می‌باشد، لذا $C = \Omega$. حال نشان می‌دهیم C یک مجموعه کانتور است. با توجه به قضیه ۳-۱ از (Bruckner & Ceder 1992)، C ناتهی و هیچ جا چگال است. چون $C = \bar{S}$ ، لذا C بسته می‌باشد. فرض کنید $x \in C$ و J یک فاصله دلخواه شامل x باشد. همچنین فرض کنید $J_{\alpha|k}$ آن بازه‌ای باشد که x را دربر دارد. $k > m$ را آنقدر بزرگ می‌گیریم که $J_{\alpha|k} \subset J$. فرض کنید x_n نقطه انتهایی $J_{\alpha|k}$ باشد به طوریکه $x_n \neq x$. از نحوه ساختن C معلوم می‌شود که $x_n \in C$ ، لذا x نقطه حدی C است. در نتیجه C نقطه تنها ندارد. بنابراین C یک مجموعه کانتور است. حال چون تنها مجموعه ω -حدی نامتناهی تابع f یک مجموعه کامل می‌باشد، لذا با توجه به قضیه ۳-۸ از (Bruckner & Ceder 1992) نگاشت ω_f از رده بئر ۱ است.

قضیه ۲.۳. فرض کنید f یک تابع 2^∞ روی I باشد که تنها یک مجموعه ω -حدی نامتناهی مانند Ω دارد. فرض کنید Ψ سیستم ساده اسیتال برای Ω نسبت به f و $K = \bigcap_{k=1}^{\infty} \bigcup_{\alpha \in \Gamma} J_{\alpha|k}$ مجموعه معرفی شده در نماد گذاری ۱۱-۱ باشد. اگر درون K تهی باشد، آنگاه مجموعه $A = \{x \in I : \text{card}\omega(x, f) < \aleph_0\}$ در I چگال است.

اثبات: چون طبق فرض تابع f تنها یک مجموعه ω -حدی نامتناهی مانند Ω دارد، لذا با توجه به قضیه قبل داریم $\Omega = C$. و $A = \{x \in I : \text{card}\omega(x, f) < \aleph_0\}$ را در نظر می‌گیریم. طبق بند ۷ از قضیه ۱-۳ از (Bruckner & Ceder 1992) برای هر $x \in K$ (برای مطلب و همچنین تعریف مجموعه $\omega(x, f) = C$) با توجه به این مطلب و همچنین تعريف مجموعه B چون درون K تهی است، مجموعه B دارای نقطه درونی نخواهد بود. واضح است که $I \subseteq A \cup B$. حال فرض کنیم $x \in I$ ، در این صورت یا مجموعه ω -حدی x تحت f نامتناهی است که خواهیم داشت $\omega(x, f) = C$ و در نتیجه x به B متعلق است و یا مجموعه ω -حدی x تحت f متناهی است که در این صورت x به A تعلق دارد. بنابراین $I \subseteq A \cup B$ و در نتیجه $I = A \cup B$. همچنین A و B دارای اشتراک تهی هستند. حال فرض کنیم G یک مجموعه باز دلخواه باشد. چون

A شامل بازه J باشد و مثلاً نقطه انتهایی چپ بازه J به $a \in J$ متعلق نباشد. همچنین فرض کنیم B عضوی از J وجود ندارد، لذا A و B به هم آمیخته نخواهند بود. پس نقطه انتهایی J به A متعلق است. عکس قضیه همان قضیه ۲ می‌باشد.

فرض کنید A و B دو مجموعه به هم آمیخته باشند. در حالت کلی A^c و B^c به هم آمیخته نیستند، مثلاً فرض کنید $B = (0,1) \cap Q^c$ و $A = (0,1) \cap Q$ هم آمیخته هستند ولی A^c و B^c مجزا نیستند. لذا بنا به تعريف ۱، ۲، A^c و B^c به هم آمیخته نیستند.

تعريف ۴.۴. دو زیرمجموعه A و B را به هم آمیخته نوع دوم نامیم هر گاه دارای اشتراک ناتهی باشند و دو مجموعه $A - B$ به هم آمیخته باشند.

برای مثال $A = (-\infty, 0] \cup [0, 1) \cap Q \cup [1, \infty)$ و $B = (-\infty, 0] \cup [0, 1) \cap Q^c \cup [1, \infty)$ آمیخته نوع دوم هستند.

قضیه ۲.۵. فرض کنید A و B دو مجموعه به هم آمیخته با مرز P باشند. در این صورت A^c و B^c یا دو مجموعه به هم آمیخته هستند، یا دو مجموعه به هم آمیخته نوع دوم. بعلاوه $\partial B^c = \partial A^c = P$

اثبات: اگر $A \cup B = R$ ، آنگاه چون $A = B^c$ و $B = A^c$ لذا چیزی برای اثبات باقی نمی‌ماند. فرض کنید $A \cup B \neq R$. در این صورت دو مجموعه A^c و B^c دارای اشتراک ناتهی هستند. در واقع $A \cap B = \emptyset$. چون $A^c \cap B^c = R - (A \cup B) \neq \emptyset$ و $B \subset A^c$ بنابراین $A^c - B^c = A^c \cap B = B$ به همین ترتیب $A^c - A^c = A$ و $B^c - A^c = B$. چون A و B به هم آمیخته هستند لذا $\partial B^c = \partial A^c = P$ و B^c به هم آمیخته نوع دوم هستند. تساوی واضح است.

۳. تابع 2^∞ با مجموعه ω -حدی یکتا فرض کنید Λ مجموعه همه زیرمجموعه های فشرده I باشد. Λ را به متری هاسدورف مجهر می‌کنیم. نگاشت مجموعه مقدار $\omega_f(x) = \omega(x, f)$ را به صورت $\omega_f : I \rightarrow \Lambda$ تعريف می‌کنیم.

قضیه ۳.۱. فرض کنید f یک تابع 2^∞ روی I باشد که تنها یک مجموعه ω -حدی نامتناهی مانند Ω دارد. در این صورت Ω یک مجموعه کانتور است. بعلاوه ω_f از رده بئر ۱ می‌باشد.

در قضیه ۲.۳ نیز یک مجموعه G_δ است؟ توجه کنید که ممکن است مجموعه A در قضیه ۲.۳ تنها شامل نقاط دوری نباشد بلکه نقاط عاقبت دوری نیزداشته باشد.

۲. در قضیه ۲.۳ اگر بخواهیم مجموعه A را با استفاده از اندازه احتمال اندازه گیری کنیم در صورت تهی بودن درون K ، مجموعه A دارای اندازه یک می باشد.

درون B تهی است، لذا $A \cap G \neq \emptyset$ و در نتیجه A در I چگال است.

یادداشت:

۱. در قضیه A از (Federenko *et al.* 1990) آمده که آنتروپی توبولوژی تابع f مساوی صفر است اگر و تنها اگر مجموعه نقاط دوری f یک مجموعه G_δ باشد. آیا می توان گفت که مجموعه A

منابع:

شعیانی س. ۱۳۸۵: آشوب نسبت به نگاشت. پایان نامه کارشناسی ارشد ریاضی. دانشگاه تهران.

Bruckner A.M., Ceder J. 1992: Chaos in terms of the map $x \rightarrow \omega(x, f)$. *Pacific. J. Math.* **159**: 63-96.

Bruckner A.M., & Smital J. 1993: A characterization of w -limit sets for continuous maps of the interval with zero topological entropy, *Ergodic Theory Dynamical Systems* 13, 7- 19.

Federenko V.V., Sharkovskii A.N., Smital J. 1990: Characterization of weakly chaotic maps of the interval, *proc. Amer. Math. Soc.* **100**: 141-148.

Ruelle S. 2003: Chaos for continuous Interval maps. University Paris-Sud 91405 Orsay, Cedex-France.

Smital J. 1986: Chaotic functions with zero topological entropy. *Trans. Amer. Soc.* **297**: 269-282.